



TÜRKİYE'DEKİ SİYASİ LİDERLERİN
YÖNLENDİRİCİ VE BİLGİLENDİRİCİ OLARAK
SOSYAL MEDYA KULLANIMININ
GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Şerife KARACA

Medya ve İletişim Akademisi



İHTİSAS
AKADEMİ

Siyasette temsil konusu Antik Çağ'daki filozoflardan günümüze kadar üzerine çok şeyler söylenmiş bir meseledir. Vatandaşların, siyasete doğrudan aktif katılım sağlamaları ya da seçtikleri temsilciler vasıtasıyla dolaylı yoldan katılımı arasında eski Yunan'dan itibaren bir tartışma bulunmaktadır. Esasen doğrudan temsil, vatandaş sayısı göz önüne alındığında uygulanması ütopyik olduğu için ancak bir ideal olarak değerlendirilebilir. Zaten günümüzde de tüm siyasal rejimlerde öyle ya da böyle bir dolaylı temsil söz konusudur. Vatandaşların artan sosyal medya kullanımına baktığımızda yönetenler ve yönetilenler arasındaki etkileşimin arttığını görüyoruz. Bu da sosyal bir yönetim kültürü ortaya çıkarmıştır. Sosyal medya; alt sınıfların üst sınıfları denetlediği, uyardığı ve sürekli geliştirmeye çalıştığı, toplumun üst sınıflarından (sosyo-kültürel, sosyoekonomik, politik ve siyasi açıdan) alt sınıfları yönettiği bir yönetim biçimi yerine, çağdaş bir yönetim için alt sınıfların sürekli izlenmesi gerektiği, yeni dünya düzeni olgusunda çevrimiçi etkileşim, etkili iletişim, paylaşım ve bilişim çağı, internet kullanıcılarının bilgiyi ürettiği, paylaştığı, toplumsal olarak kullandığı çevrimiçi ağlar olarak değerlendirilebilir.¹ Sosyal medya ile birlikte sosyal yönetim kültürünün yerleşmeye başladığı çağımızda, bireylerin siyasete dolaylı katılımlarının sınırları daralarak, doğrudan katılımın sınırları yumuşatılmıştır. Vatandaşlar, herhangi bir durum karşısında ortaya koydukları tepkiler veya desteklerle siyasilerin kararını doğrudan etkileyebilmekte, değiştirebilmektedir. Oluşan bu kamuoyu, siyasilere zaman zaman bazı konularda geri adım atılabildiği gibi, bazı konuların da bilhassa gündeme gelişine sebep olarak, gündeme getirilen o konularda somut adımlar atılmasını sağlayabilmektedir. Sosyal medyanın veya dijital medya kanallarının kullanımının yaygınlaşması, toplumlarda yönetim kültürünün yerleşmesini hızlandırmıştır. Yönetişim meselesinin sosyal medya ile etkisini artırması ise dolaylı temsil ve doğrudan temsil arasındaki tartışmaların sınırlarını yeniden belirleyecek bir kritik bir nokta olarak tebellür etmektedir.

Nüfus Yapısı ve İktidar Olabilme Arasındaki İlişki

Genç nüfus, tüm ülkelerin sahip olmak istediği bir potansiyeldir. Çünkü üretim, gelişme, tekamül ancak genç nüfusla alınabilir bir yoldur. Türkiye'nin nüfus yapısını incelediğimizde, ülkemizin güçlü bir genç nüfus kaynağına sahip olduğunu görüyoruz. Dünya genelinde nüfusun, giderek yaşlanma eğilimi göstermesinden elbette Türkiye'de etkilenmiştir. Çalışma hayatına kadınların da aktif katılımı, insanların manevi ve bilhassa maddi olarak "yetememe" kaygısıyla az çocuk sahibi olmaları ve benzer sebepler Türkiye'nin nüfusunu da her yıl az da

olsa yaşlanmaya meyilli kılmaktadır. Fakat buna rağmen yakın gelecekte de Türkiye nüfusunun büyük bir kısmının gençlerden oluşacağı aşıkardır.

Türkiye Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı:

Yıl	Toplam Nüfus	0-14 yaş	15-64 yaş	65+	Ortanca Yaş
2016	79 814 871	23,7	68,0	8,3	31,4
2017	80 810 525	23,6	67,9	8,5	31,7
2018	81 867 223	23,5	67,8	8,7	32,0
2023	86 907 367	22,6	67,2	10,2	33,5
2040	100 331 233	19,3	64,4	16,3	38,5

Muktedirlik, herkesi cezbeden bir gerçektir. Türkiye'nin siyasi tarihine baktığımızda -esasen dünya siyasi tarihinde de bu böyledir- iktidara gelebilmek için birçok şeyler mübah görülmüştür, çok fazla çekişmeler yaşanmış ve kanlar da akıtılmıştır. Türkiye'nin nüfus yapısını dikkate aldığımızda şunu açıkça ifade edebiliriz ki Türkiye'de siyasi partiler iktidara gelebilmek için gençlerin desteğini almak zorundadır. Dolayısıyla Türkiye'de siyasi partiler, gençlerle iyi ilişkiler kurmak, gençlerin talep ve beklentilerine kulak vermek zorundadır. Gençlerin eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte, kendilerini yöneten siyasilerin de eğitilmiş insanlar olmalarını talep etmeleri ve eğitimsiz ya da donanımsız siyasileri pek de ciddiye almayacakları açıktır. Günümüzde gençler her çeşit bilgiye internet ve teknoloji vasıtasıyla kolayca ulaşabilmektedir. İnternet ve sosyal kanallarda çok fazla bilgi kirliliğinin olmasının yanında kaliteli ve doğru bilgileri arayıp bulmak da oldukça zahmetsizdir. Küreselleşmiş bir dünyada gençler, internet, sosyal medya ve dijital kanallar aracılığıyla istedikleri her kıta ve ülkeden bilgilere hızlıca ulaşabilmektedir. Bilgi ve teknolojide yaşanan bu değişim ve dönüşüm, siyasileri de daha dikkatli olmaya mecbur bırakmaktadır.

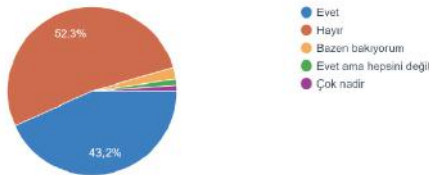
Gençler Siyasilerin Sosyal Medya Paylaşımalarıyla Ne Kadar İlgili?

Osmanlı Devleti'nin yıkılarak Cumhuriyet'in kurulma aşamasında ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında, her alanda yaşanan köklü değişimler Türkiye'de toplumun fazlasıyla politikleşmesine sebep olmuştur. Türkiye'nin politik yapısı geçmişse kıyasla her geçen gün daha suhuletli bir biçime evrilmekteyse de geçmişte neredeyse içilen su dahi politikleştirilmiştir. Türkiye'de seçimlere siyasi katılım oldukça yüksektir ve bu siyasi katılım oranının kısa vadede çok da azalmayacağı muhakkaktır. Ancak eğitim seviyesinin de artışıyla birlikte daha kaliteli bir siyasi ortam umudu da artmaktadır.

¹ Gazanfer Erbaşlar, Sosyal Medyada Mısınız? Asosyal Medya'da Mısınız? 2 T.C. Kalkınma Bakanlığı, On Birinci Kalkınma Planı, 2019-2023

Bugün, siyasilerin sosyal medya paylaşımlarını incelediğimizde görüyoruz ki, siyasiler de iletişime daha açık ve siyasi kimliklerinin dışındaki yönlerine dair de paylaşımlar yapmaktadırlar. Buna bir örnek olarak, İbrahim Kalın'dan bahsedebiliriz. Kendilerinin atanmış bir siyasi figür olmalarının yanı sıra, aynı zamanda bir Profesör olarak akademik kimliğinin de olduğunu, saz çalıp türkü söylediğini, fotoğrafçılığa ilgi duyduğunu, sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlarla öğrenebiliyoruz. Bu tarz sosyal medya kullanımı, İbrahim Kalın'ı gençler arasında popüler kılıyor. Siyasiler, zaman zaman esprili, zaman zaman hayatlarından ve ilgi alanlarından da paylaşım yaparak esasen bizden biri, insanlardan bir insan olduklarını ifşa ediyorlar. Esasen bu durum da eski düzenin değiştiğinin, siyasilerin halkın seçilmiş yöneticileri olarak, bugün gelip yarın gidebilecekleri hakikatini görünür kılıyor. Siyasilerin de insanlardan bir insan olduğunu gerçeğini gözler önüne seriyor. Siyasal iletişimi artırıyor, yönetim anlayışına katkıda bulunuyor, bir nevi "siyasal yönetim" ilkesini ortaya çıkarıyor. Bunun yanında üniversiteli gençler üzerinde yaptığım anket sonuçlarına baktığımızda, gençlerin yarısından fazlasının esasen siyasi liderlerin sosyal medya paylaşımlarıyla pek ilgilenmedikleri sonucuna ulaşıyoruz. Çünkü politikacıların birçoğu, gençleri yeteri kadar yakalayacak paylaşımlar yapmıyor. Gençlerin, siyasilerin paylaşımlarına karşı azalan ilgisi bize eğitim seviyesi ve politikleşme arasında bir bağlantı olduğunun hakikatini sunmaktadır. Evet, gençler sosyal medyada fazlasıyla aktifler ancak siyasilerin paylaşımlarını neredeyse iki gençten yalnız biri takip ediyor. Bu bağlamda üsttenci bir dil değil de iletişime açık bir dil kullanarak gençlerin ilgisini ve takdirini toplayabilmek politikacılara düşüyor. "Siyasilerin sosyal medya paylaşımlarını takip ediyor musunuz?" sorusuna aldığımız cevapların grafiği şu şekildedir:

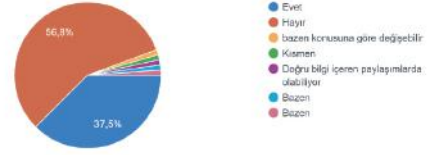
Siyasilerin sosyal medya paylaşımlarını takip ediyor musunuz?
88 yanıt



Güvensizlik ve Şüpheler

Gençlerin, siyasiler üzerinde aynı zamanda bir güvensizliği de söz konusu. Kendileri, siyasi liderlerin paylaşımlarına kuşkucu ve şüpheli bir şekilde yaklaşıyor. Gençlerin azımsanmayacak bir miktarı, siyasilerin sosyal medya paylaşımlarının, yapılan işlere dair çekincelerine etkisi olmadığını ortaya koymaktadır.

Siyasilerin sosyal medya paylaşımlarını, çekimsiz kaldığınız bir konuda sizin için belirleyici olabiliyor mu?
88 yanıt



Yönlendirme, Bilgilendirme

Eskiden olduğu gibi siyasilerin bir düşünceyi, fikri ya da eylemi olumlayarak gençlere empoze etmeye yönelik paylaşımları veya yaklaşımları günümüz gençlerinin pek de hoşlanmadıkları ve makul bulmadıkları bir tutum. Daha önce de bahsettiğimiz gibi bunun sebepleri; bilgiye ulaşmadaki kolaylık, küreselleşen dünya ile ortaya konan meselelerin emsalleriyle arasında kıyas yapabilmeye imkanı, siyasal yönetişimin ortaya çıkması ve tabii ki teknolojinin getirdiği değişim ve dönüşümlerdir. Dolayısıyla gençler, siyasilerin yaptıkları paylaşımlarla kendilerine ait bir doğruyu empoze etme girişimlerinden ziyade; yapılan işin hakikatini anlatmaya yönelik paylaşımlarını makul ve etkili bulunmaktadır. Nitekim bu çıkarımlara da yine gençlerin verdiği yanıtlardan ulaşıyoruz;

Siyasi liderlerin sosyal medyayı; vatandaşları bilgilendirici biçimde kullanmalarını mı yoksa vatandaşları yönlendirici biçimde kullanmalarını mı doğru ve etkili buluyorsunuz?
88 yanıt



Sonuç

Teknoloji ve internetin yaygınlaşmasıyla günden güne insanların daha da bağımlı olduğu sosyal medya kanalları, özellikle gençlerin hayatında fazlasıyla yer bulmaktadır. Bunun doğruluğu veya yanlışlığı üzerine çeşitli tartışmalar ve araştırmalar yapılabilir ancak bu bir hakikattir. Siyasi liderlere düşen şey ise bu hakikate göz önünden bulundurarak adımlar atmalarıdır. Bugün, sosyal medyada aktif olan siyasetçiler gençler arasında daha fazla tanınmaktadır. Örneğin Twitter'da herhangi bir gencin paylaşımına yanıt veren bir politikacının paylaşımının binlerce beğeni aldığına şahit olmuşsunuzdur. Bu aynı zamanda o politikacıya dair bir sempati oluşmasına da sebep olmaktadır. Bunun yanı sıra, gençlerin neredeyse yarısında politikacıların sosyal medya paylaşımlarına da bir ilgisizlik söz konusudur. Nasihat sevmeyen gençler, anlaşılıyor ki kendi fikirlerini kabul ettirmeye yönelik bir yaklaşım sergileyen politikacılardan da haz etmiyor, onları samimi bulmuyor.

Gençlerin ilgisi açıklık ve şeffaflıkla doğru bilgi veren ve iletişimi önemseyen politikacılardan yana oluyor. Doğru bilgi, herkes için ilgi çekici olduğu için, gençler de siyasilere yönlendirici paylaşımlarından ziyade bilgilendirici paylaşımlarını makul buluyor.

Kaynakça:

1. Gazanfer Erbaşlar, Sosyal Medyada Mısınız? Asosyal Medya’da Mısınız?, Nobel Yayınevi, Ankara, (2013)
2. Google formlar üzerinden yapılan anket sonucu, Şerife Nur Karaca, (2021)
3. T.C. Kalkınma Bakanlığı, On Birinci Kalkınma Planı, (2019-2023)
4. Sonay Zeki AYDIN , Sunay GÜLSOY, Siyasi Parti Liderlerinin Sosyal Medya Kullanımının Genç Seçmenler İçin Önemi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (2017)



İHTİSAS
AKADEMİ
